

Anketa časopisu Amatérská scéna

Jak byste charakterizoval/a/ situaci amatérského divadla na sklonku roku 1991?

Ti, co se zabývali uměním, neboť jim bylo životní potřebou, se jím zabývají dál – hráli v minulé sezóně, tvoří v této, přemýšlí o následné. Mám na mysli umění jako zcela mimořádný druh lidského poznání, zhodnocování a tvorby, který nelze vtěsnat ani do jednoho z uvedených atributů lidské činnosti, stejně jako ho nelze považovat za něco jim nadřazeného či schopného tyto činnosti přímo ovlivňovat, neřkuli regulovat.

Ti, co se zabývali prostřednictvím umění politikou, neboť tento způsob seberealizace cítili jako potřebný a jediný možný, se zabývají politikou dál, ale ne na divadelních prknech.

Ti, co se setkávali v divadelních prostorách, protože jim byly více po chuti než sportoviště či lokály hospod (a jaksi násilně a formálně byli vřazováni do škatulky s těmi předchozími) se setkávají a nesetkávají. Rozhoduje o tom počet soukromě podnikajících v jejich řadách, přírůstky v jejich rodinách, existenční problémy běžného řádu a kdo ví co ještě všechno. Nicméně, až na výjimky, bylo to všechno pro ně limitující i v minulosti, a to nedávne i dávne. Stejně tak se setkávali i nesetkávali dříve. Podstatná tu byla potřeba setkání, podporovaná snad jen mírou zdravého či méně zdravého exhibicionismu.

Tato má velice zjednodušující reflexe stavu amatérského divadla, myslím si, modelově odráží stávající situaci. Těch z první skupiny nebylo nikdy moc a není jich ani teď. Druhá skupina v zásadě ani v minulosti nepřevažovala, ale byla tou skupinou, jejímž prizmatem jsme převážně vnímali amatérské divadelní dění a jejíž inscenace přirozeně poutaly pozornost divadelníků a sympatizující veřejnosti. Ta nyní výrazně chybí. Skupina třetí, nezávislejší na ekonomických a společenských podmínkách, se patrně znovu početně redukovala. Protože jde o skupinu naprosto převažující, půjde o nezanedbatelný úbytek souborů. Otázkou je, zda je předmětné o této skupině uvažovat, zabýváme-li se otázkami zájmové umělecké tvořivosti. Vzhledem k tomu, že mezi skupinami navzájem i uvnitř jich samotných existují značné přesahy v pojmání amatérského divadla, ale i s ohledem na tradici, bude asi dobré tuto skupinu nevykazovat za pomyslné hranice umění. Ostatně, ona je jeho živnou půdou.

Co pokládáte za nejdůležitější fakt pro další rozvoj amatérského divadla v nových podmínkách?

Za nejdůležitější fakt pro další rozvoj amatérského divadla považuji, pro mne překvapivý zájem mladých lidí o divadlo, a to tak mladých, že ještě nejsou plnoletí, nebo jen velmi krátce. Důkazem tohoto zájmu se stala letošní účast na přehlídkách a vzdělávacích akcích. Tento fakt má navíc podstatnou premisu v tom, že tito zájemci jsou z hlediska divadla svobodní a ničím svazujícím nezátížení. Navíc mám pocit, že má o divadlo zájem stále více mladých či budoucích pedagogů. Ten se projevuje zejména v oblasti tzv. tvořivé dramatiky, avšak ne bez ambic divadelních. Myslím si, že množství divadelníků by mohlo být přímo úměrné množství kulturních pedagogů. Spolu s tím pak pokládám za důležité zmnožovat či alespoň netratit na prostředcích, které mohou tyto pedagogy vychovat či kultivovat jejich poznatky a tvořivé schopnosti.

Po tom, co jsem k druhému dotazu uvedl, se mi chce napsat, že máme co činit s generační proměnou v amatérském divadle. Jsou tu pro ni vytvořeny bezesporu některé předpoklady. Nekoresponduje s ní však razantní úbytek vzdělávacích příležitostí a příležitostí ke konfrontaci výsledků práce, neboť rozbitá struktura někdejších kulturně výchovných zařízení v okresech a krajích, zajišťující systematickou odbornou péči, nebyla ničím nahrazena. Její funkci zatím nejsou v plném rozsahu sto převzít ani stávající zájmové divadelní organizace, ani trosky kulturně výchovných zařízení se zachovanou širší regionální působností.

Milan Strotzer